

LITURGISCHE ORIËNTATIE (10)

INZAMELING VAN DE GAVEN

Ook de collecten maken deel uit van de orde van dienst in een protestantse kerk. Hier spreekt de geschiedenis eveneens een rol.

In de Vroege Kerk bracht men gaven in natura mee naar de samenkomst van de gemeente. Daarbij brood en wijn. Na het zegenen van de gaven en de dankzegging werden de instellingswoorden gesproken en nuttigde men brood en wijn als tekenen van Christus' lichaam en bloed: de eucharistie. De andere gaven werden naar de armen gebracht: daarin komt tot uiting dat avondmaal over gaat op diaconaat. 'Eredienst in dienstbetoon' (Oskamp). Augustinus in de 4^e eeuw schrijft: "Alles gaat naar de armen!"

Niet veel later werd ook ingezameld voor de geestelijken en voor de kerk. Geld nam de plaats in van gaven in natura. In de katholieke traditie groeide steeds meer de offergedachte: wij bieden God onze gaven als offer aan (offertorium).

De reformatie wees die offergedachte af. Toch bleef de eenheid van avondmaal en gaven gehandhaafd: niet als verdienstelijk offer maar als toewijding aan God, als beschikbaarheid in Zijn dienst. Het collectegeld is deel van ons leven, dat wij dankbaar in Gods dienst stellen. Zoals we zingen in Lied 912: "Neem mijn leven, laat het, Heer, toegewijd zijn aan Uw eer.'

De praktijk lijkt vaak meer op streven naar optimale opbrengsten. Jonker schrijft: 'Het grote aantal collectes holt de kwalitatieve zin van de offerande uit'. Hij pleit voor één collecte voor de kerk per dienst.

De diaconale collecte gaat altijd wel voorop: in het koninkrijk van God staan de armen centraal, niet de kerk.